

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Kwaśniewski (przewodniczący)

SSN Barbara Myszka (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Strus

w sprawie z wniosku B. G.

przy uczestnictwie B. R., E. R. i S. R.

o zmianę stwierdzenia nabycia spadku po J. R.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 listopada 2008 r.,

zażalenia uczestnika postępowania Stanisława R. na postanowienie Sądu Okręgowego

w J. z dnia 15 września 2008 r., sygn. akt II Ca (...),

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 15 września 2008 r. Sąd Okręgowy w J. odrzucił skargę kasacyjną wniesioną przez uczestnika S. R. od postanowienia tego Sądu z dnia 29 maja 2008 r., uznając ją za niedopuszczalną z tej przyczyny, że skarżący nie zażądał w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji doręczenia mu zaskarżonego orzeczenia z uzasadnieniem (art. 398⁶ § 2 w związku z art. 387 § 1 i 3 k.p.c.). Wniosek taki złożył jedynie uczestnik B. R., który nie wywiódł skargi kasacyjnej.

W zażaleniu na powyższe postanowienie uczestnik S. R. zarzucił Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. przez błędne uznanie skargi kasacyjnej za niedopuszczalną. Podniósł, że w postępowaniu nieprocesowym zainteresowany może przystąpić do sprawy aż do chwili prawomocnego zakończenia postępowania, a więc także przez wniesienie kasacji, jeżeli nie upłynął jeszcze termin do jej wniesienia przez

wszystkich dotychczasowych uczestników. Dopuszczalne było zatem wniesienie przez niego skargi kasacyjnej pomimo niezłożenia w przepisany termin wniosku o doręczenie postanowienia z dnia 29 maja 2008 r. z uzasadnieniem, tym bardziej że sytuację uczestników postępowania nieprocesowego można porównać do sytuacji współuczestników jednolitych w procesie, do których ma zastosowanie art. 73 § 2 k.p.c. W konkluzji żalący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁵ § 1 k.p.c., skargę kasacyjną wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem stronie skarżącej. Z przepisu tego wynika, że dwumiesięczny termin do wniesienia skargi kasacyjnej rozpoczyna bieg dopiero od dnia doręczenia stronie skarżącej, na skutek wniosku złożonego przez nią w trybie art. 387 § 3 k.p.c., orzeczenia z uzasadnieniem. Zgłoszenie żądania doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem w trybie art. 387 § 3 k.p.c. jest zatem warunkiem umożliwiającym wniesienie skargi kasacyjnej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 1996 r., I PKN 45/96, OSNP 1997, nr 14, poz. 254, z dnia 20 marca 2003 r., III CZ 19/03, niepubl., z dnia 29 kwietnia 2003 r., III CK 7/03, niepubl., z dnia 14 września 2004 r., III CZ 74/04, niepubl., z dnia 22 kwietnia 2005 r., II CZ 39/05, niepubl. i z dnia 28 marca 2007 r., III CSK 66/07, niepubl.).

Żalący ma rację podnosząc, że współuczestnik jednolity, który w ustawowym terminie nie zażądał doręczenia wyroku sądu drugiej instancji z uzasadnieniem, może wnieść skargę kasacyjną, jeżeli wniosek taki złożył inny współuczestnik oraz że w takim wypadku termin do wniesienia skargi kasacyjnej biegnie dla niego od dnia doręczenia wyroku z uzasadnieniem współuczestnikowi, który o to wnosił (zob. art. 73 § 2 k.p.c. oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 1997 r., II CKN 31/97, OSNC 1997, nr 8, poz. 116). To trafnie spostrzeżenie musi jednak pozostać bez znaczenia dla oceny kwestii dopuszczalności skargi kasacyjnej wniesionej przez żalącego. Współuczestnictwo w sporze bowiem związane jest jedynie z takim trybem postępowania, w którym założeniem jest dwustronność postępowania. W ramach postępowania nieprocesowego zatem nie może być mowy o współuczestnictwie.

Trafnie również zauważa żalący, że zainteresowany może przystąpić do sprawy do chwili jej prawomocnego zakończenia. Nie oznacza to jednak, że może uczynić to także przez wniesienie skargi kasacyjnej, jeżeli jeszcze nie upłynął termin do jej wniesienia dla wszystkich dotychczasowych uczestników. Pogląd taki został wprawdzie

wyrażony przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 16 listopada 2000 r., III CZ 91/00 (OSNC 2001, nr 5, poz. 74), lecz miało to miejsce przed nowelizacją kodeksu postępowania cywilnego, dokonanej ustawą z dnia 22 grudnia 2004 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98), która weszła w życie z dniem 6 lutego 2005 r. Po nowelizacji pogląd ten utracił aktualność, zgodnie bowiem z art. 510 § 1 k.p.c., zainteresowany może przystąpić do sprawy w każdym stanie sprawy, ale tylko do zakończenia postępowania w drugiej instancji. Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika natomiast, że skarga kasacyjna przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji.

Z przytoczonych wyżej powodów Sąd Najwyższy na zasadzie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie jako pozbawione uzasadnionych podstaw.